

حام حم آنلاین: آمارها بیانگر این است که سالانه صدها نفر در کشور چه زیر نظر انجمن حمایت از بیماران کلیوی و چه به طور مستقل در بازار آزاد به طور توافقی بین طرفین اقدام به خرید و فروش کلیه می‌کنند و امیدوارند شاید از این راه بتوانند بخشی از مشکلات ریز و درشت زندگی خود را که تنها حلال آن پول است، رفع کنند حتی اگر این کار به قیمت ناقص شدن همیشگی تا پایان عمر تمام شود.

اما نکته نگران‌کننده در این میان این است که بازار سیاه خرید و فروش کلیه به دلیل نبود نظارت قانونی از سوی سازمان‌های متولی هر روز داغ‌تر شده و همین امر زمینه گران شدن خرید و فروش کلیه و متفاوت بودن قیمت خرید و فروش آن از ۵ میلیون تومان در انجمن حمایت از بیماران کلیوی تا قیمت چند برابری آن در بازار سیاه را رقم زده است.

این در حالی است که رئیس اداره خدمات بیمارستانی سازمان بیمه خدمات درمانی روز گذشته در اظهارنظری با اشاره به افزایش قیمت فروش کلیه در کشور به بالای ۱۵ میلیون تومان، عدم نظارت انجمن حمایت از بیماران کلیوی را دلیل چنین آشفته‌باری در قیمت فروش کلیه عنوان کرده است.

محمدمهدی تدین در گفتگو با فارس با اشاره به چگونگی پرداخت هزینه‌های بیماران پیوند کلیوی از سوی سازمان بیمه خدمات درمانی می‌گوید: قبل از سال ۸۸ هزینه‌های بیماران پیوندی کلیوی از سوی «واسطه هیات امنای صرفه‌جویی ارزی» که بین وزارت بهداشت و مراکز درمانی قرار داشت، پرداخت می‌شد که پس از ابراد حقوقی که در این خصوص گرفته شد، قرار شد این هزینه‌ها به صورت مستقیم به مراکز درمانی پرداخت شود. وی تصریح می‌کند: در حال حاضر نیز پرداخت هزینه پیوند کلیه از سوی سازمان بیمه خدمات درمانی در مراکز طرف قرارداد طبق تعرفه گلوبال مصوب شورای عالی بیمه خدمات درمانی کشور ادامه دارد.

رئیس اداره خدمات بیمارستانی سازمان بیمه خدمات درمانی از اقدامات شورای عالی بیمه در خصوص پوشش داروهای خاص در کشور خبر داده و تاکید می‌کند: در آینده نزدیک خبرهای خوشی برای بیماران اعلام می‌شود که مطمئناً هزینه‌های آنها در پرداخت قیمت داروها را کاهش خواهد داد.

۲۵ هزار بیمار دیالیزی در کشور

هم‌اکنون ۲۵ هزار نفر بیمار دیالیزی و پیوندی در کشور وجود دارد که روند درمانی آنان از وضعیت چندان مطلوبی برخوردار نیست و در حال حاضر بیش از ۳۳۰۰ دستگاه دیالیز کار درمان آنان را انجام می‌دهد که نمی‌تواند همه آنان را تحت پوشش بگیرد. اگرچه طی دهه‌های گذشته بیشترین پیوندها و اهدا کلیه به بیماران از سوی افراد خیر یا بستگان و آشنایان آن هم صرفاً زیر نظر انجمن حمایت از بیماران کلیوی انجام می‌شد، اما امروزه نیاز مالی و فشارهای اقتصادی از یکسو و سوداگری و کسب درآمد از سوی دیگر موجب شده تا خرید و فروش کلیه نیز در کشورمان بازار سیاه پیدا کرده و در این میان پای دلال‌ها نیز به این عرصه باز شود. در واقع طی چند سال اخیر خرید و فروش کلیه به بازاری داغ برای عده‌ای سودجو تبدیل شده و در این میان، عمدتاً جوانان در رده سنی بین ۲۵ تا ۳۰ سال به دلیل مشکلات و نیاز مالی و ناتوانی در تامین برخی هزینه‌ها و مخارج زندگی به ناچار مجبور به فروش کلیه با قیمت‌های متفاوت می‌شوند. نکته قابل تامل این که در این رابطه دوسویه خریدار و فروشنده هر دو ترجیح می‌دهند کلیه مورد نیاز خود را از جایی خارج از انجمن حمایت از بیماران کلیوی دریافت کنند؛ زیرا این تصور وجود دارد که اولاً اگر خریدار و فروشنده بطور مستقل با یکدیگر به توافق برسند این امکان وجود دارد که فروشنده بتواند کلیه را بدون واسطه و با قیمت بالاتری از قیمت تعیین شده در انجمن بفروشد. از سوی دیگر استدلال متقاضی دریافت کلیه نیز این است که دیگر چندین ماه در لیست انتظار برای دریافت کلیه نخواهد ماند.

آمار نشان می‌دهد بیشتر فروشندگان، آنهایی هستند که با مشکلات مالی دست و پنجه نرم می‌کنند و برای حفظ آبروی خود و خانواده، راه دیگری پیش‌رو نمی‌بینند. آنهایی که باید جهیزیه دخترشان را بدهند، بیکارانی که با پول کلیه بدهی طلبکارانشان را می‌دهند و...

۲۵ ساله‌ها بیشترین فروشندگان کلیه

مدیرعامل انجمن حمایت از بیماران کلیوی ایران اوایل سال گذشته بیشترین اهداکنندگان کلیه در کشور را افراد ۲۵ تا ۲۶ ساله معرفی کرد که در قبال دریافت پول، اقدام به فروش کلیه خود به بیماران نیازمند می‌کردند.

به گفته قاسمی، نتایج بررسی‌ها بیانگر این است که در حالی که ۷۰ درصد مشکلات مربوط به بیماری‌های کلیوی در کشور در سنین ۲۰ تا ۴۴ سال رخ می‌دهد، اما در مقابل، بیش از ۵۰ درصد اهداکنندگان کلیه در رده سنی ۲۵ تا ۲۶ سال قرار دارند.

بیماران نیازمند کلیه معمولاً یک تا ۴ ماه در انتظار هدیه‌دهنده هستند و این در حالی است که بیش از ۹۵ درصد کلیه‌های اهدایی به صورت فروش کلیه انجام می‌شود.

نکته جالب این که گویا بحث گران شدن قیمت خرید و فروش کلیه آن زمان نیز مطرح بوده زیرا مدیرعامل انجمن حمایت از بیماران کلیوی در خلال سخنان خود شایعات مطرح شده مبنی بر گران شدن قیمت فروش کلیه را نیز رد کرده و گفته است: در حال حاضر آنچه به عنوان هزینه بستری و مراقبت‌های بعد از عمل پیوند به اهداکننده کلیه پرداخت می‌شود، حداکثر ۵ میلیون تومان است. به گفته قاسمی، آنچه در حال حاضر به اهداکننده کلیه آن هم برای هزینه‌های بستری و مراقبت‌های بعد از عمل پرداخت می‌شود، حداکثر ۵ میلیون تومان است که یک میلیون آن را دولت و ۴ میلیون مابقی را دریافت‌کننده کلیه پرداخت می‌کند.

کلیه فروشی میان زوجها و دانشجویان

«حمید هستم. ۳۶ ساله. گروه خونی (ب مثبت). مشکلات زیادی دارم که شاید بتوانم با فروش کلیه‌ام حلش کنم. قیمت پایه ۱۰ میلیون تومان. منتظر اعلام پیشنهادها تون هستم.»

این جملات که بیشتر تداعی‌کننده آگهی‌های مزایده است در یک وبلاگ شخصی منتشر شده که نویسنده آن از میان صدها نفری که سالانه به دلیل فقر مالی و از طرق مختلف، کلیه خود را می‌فروشند، این راه را برای فروش کلیه خود آن هم به بالاترین قیمت پیشنهادی انتخاب کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد مشکلات مالی مهم‌ترین عاملی است که فروشندگان کلیه را مجبور به این کار می‌کند. این در حالی است که رئیس انجمن حمایت از بیماران کلیوی چندی پیش با پرده برداشتن از واقعیتی تلخ مشکلات اقتصادی را عامل اصلی زوجین مراجعه‌کننده به این انجمن برای فروش کلیه خود عنوان کرده بود. قاسمی با اشاره به مواردی از مراجعات زوجین، دانشجویان و... برای اهدای کلیه، مشکلات مالی را دلیل اصلی آنها برای این تصمیم عنوان کرده و گفته بود: متأسفانه افرادی که مشکلات مالی دارند، به جای این که اهدای کلیه را اولویت آخرشان قرار دهند، ابتدا تصمیم به انجام این کار می‌گیرند.

بیمارستان‌ها؛ پانوق جدید فروشندگان کلیه

اگر در گذشته آگهی‌های خرید و فروش کلیه را روی بچه‌های تلفن یا سراسر دیوارهای کوچه فرهنگ حسینی که انجمن حمایت از بیماران کلیوی در آن واقع است، می‌دیدیم و تعجب می‌کردیم، اما شنیده‌ها حاکی است؛ برخی دلالتان خرید و فروش یا برخی افراد متقاضی فروش کلیه به‌طور مستقل در اطراف بیمارستان‌ها به دنبال شناسایی افراد متقاضی دریافت کلیه هستند تا شاید به این ترتیب بتوانند به سرعت بیشتری برای کلیه فروشی خود مشتری پیدا کنند.

هم‌اکنون چندین هزار نفر در کشور نیازمند دریافت کلیه هستند و این در حالی است که بسیاری از آنها به دلیل مشکلات مالی در تامین همین هزینه ۵ میلیون تومانی خرید کلیه که به‌طور قانونی در انجمن حمایت از بیماران کلیوی بین خریدار و فروشنده رد و بدل می‌شود نیز ناتوان هستند که همین امر ضرورت حمایت هر چه بیشتر وزارت بهداشت و در راس آن، دولت از این فشر جامعه را بیش از همیشه یادآوری می‌کند.

از سوی دیگر، مشخص نبودن متولی اصلی و عدم نظارت دقیق در بحث خرید و فروش کلیه زمینه سوءاستفاده افراد سودجو و ایجاد بازار سیاه و افزایش قیمت‌های میلیونی در این زمینه را موجب شده است؛ عاملی که اگر هر چه سریع‌تر سازمان‌های متولی و از جمله وزارت بهداشت چاره‌ای برای آن نیندیشد، دود آن در وهله اول به چشم صدها بیمار نیازمند دریافت کلیه سپس به چشم متولیان امر خواهد رفت.

پوران محمدی
گروه جامعه